18.5.2026

Palvelualojen työnantajat Palta ry:n asiantuntijalausunto eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Asia: HE 80/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta (yhdistelmälupadirektiivin täytäntöönpano)

Palvelualojen työnantajat ry (Palta) kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa mahdollisuudesta asiantuntijalausuntoon.

Palta on EK:n suurimpia jäsenliittoja ja edustamme noin 2 500 palvelualoilla toimivaa jäsenyritystämme. Koko 2000-luvulla uudet yritykset ja työpaikat ovat syntyneet palvelualoille. Yksityisten palvelualojen painoarvo kansainvälisten osaajien työnantajana yhteiskunnassamme on merkittävä. Palvelualan EU ja ETA-alueen ulkopuolisten työntekijöiden määrä on yli kolminkertaistunut vuodesta 2007. Maahanmuuttoviraston tilastot myös osoittavat, että EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulleille myönnetyistä työperusteisista oleskeluluvista on kohdentunut kaikista toimialoista eniten yksityisiin palveluihin.

Palta pitää työvoimavaltaisten palvelualojen kasvun ja kilpailukyvyn edellytyksenä ennakoitavaa oleskelulupajärjestelmää, joka ei tuota työnantajille hallinnollista taakkaa, ehkäisee työperäistä hyväksikäyttöä sekä mahdollistaa kansainvälisten osaajien ja työpaikkojen nopean kohtaannon. On tärkeää, että Suomi panee täytäntöön yhdistelmälupadirektiivin näitä periaatteita kunnioittaen ja ei toimillaan heikennä kansallisten lupaprosessien sujuvuutta.

Palta pitää hallituksen esityksen toimia pääpiirteissään kannatettavilta ja oikein mitoitetulta, mutta kehottaa vielä valiokuntaa kiinnittämään huomiota seuraaviin kohtiin.

- Hallituksen esityksen mukaan, jos ulkomaalainen työntekijä jää työttömäksi ja on peruteltua aihetta epäillä, että hänellä on ollut erityistä hyväksikäyttöä osoittavat työolot, niin hänelle suodaan pidempi kuin kolmen tai kuuden kuukauden suoja-aika (jolloin oleskelulupaa ei saa peruuttaa). Aikaa pidennettäisiin kolmella kuukaudella.

  Hallituksen esityksen taustamuistiosta ei selviä, miten erityinen hyväksikäyttö käytännössä todennettaisiin aikarajan pidentämiseksi. Tapahtuuko todennus esim. työsuojeluviranomaisen ilmoituksella, esitutkinnan käynnistymisellä vai syytteen nostolla? Tätä kohtaa olisi hyvä valiokunnan lausunnossaan vielä tarkentaa.

  Palta pitää välttämättömänä työperäisen hyväksikäytön kitkemistä sekä peräänkuuluttaa tiukempia sanktioita ja viranomaisille laajempia selvitysmahdollisuuksia. Palta pitää hallituksen esityksen mukaista kirjausta asiaankuuluvana, mutta samalla on huolissaan siitä, että taas ulkomaalaislainsäädäntöön luodaan joku uusi ”suoja-aika” raja. Palta ehdottaa korjauksena, että hyväksikäyttötilanteessa ei säädettäisi aikarajaa vaan suoja-ajan ”laskenta” pysähtyisi kokonaan niin pitkäksi aikaa, että asia on selvitetty.

Palvelualojen työnantajat PALTA ry
Eteläranta 10, 6.krs, PL 62, 00131 Helsinki
Y-tunnus 0773798-8

palta.fi
+358 20 595 5000
info@palta.fi

Palta huomauttaa, että direktiivin 11 artiklan taannoinen kansallinen täytäntöönpano lailla 255/2025 (HE 179/2024 vp) on aiheuttanut runsaasti sekaannusta työnantajissa erilaisten kuukausisääntöjen seurauksena. Suomella olisi ollut mahdollista säätää direktiiviä pidemmistä turva-ajoista ja yhtenäisimmistä aikarajoista (esim. yhtenäisestä 6 kuukauden aikarajasta kaikille kohderyhmille) sekaannusten minimoimiseksi. Yhtenäiset aikarajat myös olisivat selkeämmät viranomaisille sekä työntekijöille. Palta muistuttaa, että voimassa olevaa lakia olisi mahdollista korjata vielä tässä tilanteessa, kun direktiiviä viedään kansalliseen lainsäädäntöön.

- Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että jos oleskelulupahakemuksen ratkaiseminen on olosuhteiden vuoksi monimutkaista, toimivaltainen viranomainen voi käyttää enemmän aikaa sen ratkaisemiseksi. Kyseessä ei olisi yleinen lupaus lisäajasta, vaan ulkomaalaisen olosuhteista, joiden takia hakemuksen ratkaiseminen on monimutkaista, lupaviranomaisten olisi sallittua tutkia hakemusta enintään laissa säädettävän määräajan. Hallintolain säätely tulisi reunaehdoksi myös tässä tilanteessa. Direktiivin toimeenpano edellyttää, että pidentämisen tarkaksi määräajaksi tulee lakiin kirjata 30 päivän raja.

  Palta ymmärtää ehdotetun kirjauksen tarpeellisuuden, mutta on samalla huolissaan siitä, että lisäaikakirjaus voi mahdollistaa automaattisen joustokikkailun esim. oleskelulupien ruuhkakausina tai viranomaisresurssien vajaustilanteissa. Palta ehdottaa, että valiokunta vielä korostaisi omassa lausunnossaan, että käsittelyaikojen pidentämisen tulee olla perusteltu ja poikkeuksellinen menettely.

- Osana voimassa olevan lainsäädännön säädöshuoltoa hallituksen esityksessä ehdotetaan, että työnantaja voisi jatkossa jättää ilmoituksen Maahanmuuttovirastolle tekemättä, kun se ottaa palvelukseen EU- tai ETA-kansalaisen. Palta pitää ehdotusta tervetulleena ja käytäntöjä selventävänä.

  Lisäksi säädöshuollollisena toimena ehdotetaan, että ilmoitusvelvollisuutta laajennetaan koskemaan Suomeen työntekijän lähettäviä työnantajia. Lähettävälle työnantajille tulisi jatkossa velvollisuus ilmoittaa työnteon aloittamisesta Maahanmuuttovirastolle.

  Palta pitää tätä laajennusta osin päällekkäisenä viranomaisten tiedonkeruuna, joka lisää työantajille hallinnollista taakkaa. Jo nykyisen lainsäädännön mukaan lähetetyistä työntekijöistä ja heidän työsuhteensa ehdoista on (lähettävän) työnantajan tehtävä ennakkoilmoitus Suomeen asianomaiselle Elinvoimakeskukselle. Nyt hallituksen esityksessä ehdotetaan tämän lisäksi erillistä ilmoitusta Maahanmuuttovirastolle.

  Palta ehdottaa, että lakimuutoksen sijaan tarkennetaan/laajennetaan lähettävän työnantajan Elinvoimakeskukselle ilmoitettavia tietoja Maahanmuuttoviraston tietotarpeen pohjalta. Jatkossa Elinvoimakeskusten keräämä tieto (kansalaisuus ja työnteko-oikeus) tulisi välittää rajapintoja pitkin myös Maahanmuuttovirastolle. Palta pitää tärkeänä, että valiokunta ei kannata lausunnossaan lähettäviin työnantajiin liittyvää säädöstä ja kehottaa asianomaiset ministeriöt yhteistyöhön tietotarpeiden rajaamiseksi sekä tietojen liikkumisen varmistamiseksi viranomaisten välillä.

18.5.2026

Kunnioittavasti,

Palvelualojen työnantajat Palta ry

Tatu Rauhamäki
Johtaja, elinkeinopolitiikka

Milka Kortet
Johtava asiantuntija, elinkeinopolitiikka

Palvelualojen työnantajat PALTA ry
Eteläranta 10, 6.krs, PL 62, 00131 Helsinki
Y-tunnus 0773798-8

palta.fi
+358 20 595 5000
info@palta.fi